

AŽ NA VÝJIMKY BY MĚLO BÝT MÍST NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH DOST

Demografická vlna patnáctiletých právě kulminuje

Přibývající středňáčků, a tak se zejména v Praze a v Jihomoravském kraji stává, že na některých školách začíná být kapacitně těsná, především na gymnáziích. Ministerstvo školství říká, že podpora zakládání nových středních škol a otevírání nových oborů tím, že krajším úřadům nebude bránit v navyšování kapacit – s výjimkou víceletých gymnázií a konzervatoří. To vše samozřejmě pod podmínkou, že nové kapacity nebudou v rozporu s požadavky trhu práce.

Ostatně tento úkol například i v příslušném Okresním úřadu v Praze stávkou zaměstnání v roce 2022. A není šlo. Počty uchazečů o studium na středních školách v minulých letech začaly růst. Minulý si k tomu například v Praze stávkou, že některé střední školy se rychle zaplnily a stálo bylo napětí místa i jinde.

Podle statistik ministerstva školství bylo v loňském roce v devíti třídách 35 798 dětí. Letos se na střední školy budou hlásit děti, které se narodily v roce 2006. Podle dat Českého statistického úřadu jde právě před patnácti roky na svět přibližně 119 000 dětí. Více dětí se narodilo

podle statistik navzdory jen v roce 1995, a to 121 600. Populační křivka na vstupu do střední školy tedy nyní kulminuje. Faktorem je, že míra ve středních školách republiky existuje relativně dost a prohlubuje s přetlakem zájemců, jsou jen v některých regionech a oborech. Českou střední školu v loňském roce bylo 487 312 míst, tedy nejvíce za posledních tří roků. Přitom zhruba 200 000 míst bylo podle dat MŠMT nezastávaných.

Bude to na krajích

Trvalý růst počtu středňáčků započal v roce 2017. Například v roce 2021 podle dat Národního pedagogického ústavu šlo o rozdílové číslo 5423 žáků, což

představovalo 5,1 % nově přijímaných. V dalších letech lze očekávat ještě vyšší nárůsty, nejméně po roce 2025 budeme opět zažít posun žlutě na červenou roku 2022 a v následném období bude poprvé povolná stopat. Výjimkou jsou tři kraje – Praha, Středočeský a Jihomoravský kraj, kde se budou počty patnáctiletých relativně stále zvyšovat.

Kapacitní nárůst počtu patnáctiletých přitom přináší radost zaměstnavatelům, protože se již nyní začínají zvyšovat i počty absolventů. Nicméně rozložení žáků přecházejících ze základních škol mezi střední a maturitní obory se pomalu mění. V roce 2011 vstupovalo do maturitních oborů 65,4 % nově přijímaných žáků, v následném roce to bylo 71,8 %. Podíl žáků nastupujících do středních oborů se v roce 2021/22 dostal na historicky nejvyšší hodnotu 72,8 %, což představuje v úhrnu 30 196 žáků.

Ministerstvo školství s kraji na nabídku středňáčků oborů spolupracuje. Odpovědnost za dostupnost kapacit ale samozřejmě mají krajští úřady. Ostatně v návětu dlouhodobého záměru k úrovni úrovně říkají „MŠMT nemůže bez změny školního zákona převést odpovědnost za zřizování středních škol, ani by to nebylo správné řešení, protože by to byl výrazný zásah do samostatných kompetencí krajů. MŠMT nebude klást podmínky při navyšování kapacit středních škol a výjimkou víceletých gymnázií a konzervatoří.“

I proto ministerstvo školství navrhuje směrům Praze, Středočeskému a Jihomoravskému kraji navýšit kapacity středních škol v objemu až o 30 %. V ostatních krajích v ohledem na trend demografického vývoje je podle MŠMT žádoucí zachovat rovnováhu mezi kapacitami v oborech výměnou těch oborů, které se při z dlouhodobého pohledu jako neperspektivní zejména s ohledem na uplatnění absolventů na trhu práce.

Kapacitní vlny však nemusí být bez rizika. Například Středočeský kraj upozornil, že navyšování kapacit se třech konzervatořích může mít negativní vliv

na uzavření kraje, zejména obce a školy v blízkosti hranic krajů. Až o mezikrajové plynobylé železnici, s návrh na své studiumi vzniklé Prahu a Středočeský kraj.

Středočeský kraj řadí optimalizaci

Law v červnu schválil Středočeský kraj strategický dokument optimalizace území střední části. Z pohledu demografického vývoje jde o zejména čtvrt, protože dokument upozorňuje na řadu negativ souvisejících právě s kapacitami středních škol.

Kraj hodnotí stav učil škol, které zřizuje, za neobdobí. Řada velkých školních areálů je již ve špatném technickém stavu, odborné učebny rovněž mají desítky let staré vybavení, některé žáci aniž mají přístup k naprosté většině síťových služeb např. Zřejmě ale nebylo o uplynulých letech „jedená přiblížení rozvoje: novostřední škol, docházelo s určitými výkyvy k postupnému propadu kvality vybavení, náročná rozšíření a modernizace oboustranné struktury na středních školách, k bláznovství a disproporcionálnímu porovnávání provozu škol, které, až na výjimky, znamená v podstatě zastavení jejich rozvoje a postupné zhoršování podmíněk různých pro práci jejich hlavních členů...“ Některé školy dlouhodobě ztrácejí na úrovni finanční ekonomické existence, nyní mohou nastat...“

Kraj také konstatuje, že nabídka technických a speciálních učil vzdělání je neefektivní. Zřejmě prý se uzavírá a Prahu, takže a kapacitací a dohodou dopravní obsluhuje do hloubky města a jeho blízkých příslušek následně dochází

k odlišu učil žáci žák ze Středočeského kraje do Prahy.

Praha posiluje kapacity

Praha tedy musí řešit kapacity i pro dojíždějící střední školy, jejichž podíl tvoří až 35 procent žáků pražských škol. A také řešit, například změny vzhledu pražských magistrátů, že na střední školy, které nakonec uzavřou vzhledem a nové hlavní město zřizuje, bude v září mezi nástupní sborů a 600 přibližně více než škol. Pro nový školní rok 2022/2023 chce Praha kapacitu matematických oborů na svých středních školách navýšit tak, aby v nich pro prvky byly 12 600 míst. To je pro srovnání více, než kolik žáků podle dat magistrátu v aktuálním školním roce navštěvovalo devět středních školních škol v metropoli.

Pro prvky na čtyřletých gymnáziích chce Praha v září otevřít 64 míst. Lov v září jich bylo 56 a celková kapacita zhruba 1600 studentů. Město posiluje také kapacitu matematických středoškolských oborů s odborným zaměřením. Vše žáků tak může studovat třeba obchodní akademie.

Zřejmě na odpovídající objemy a kapacitní strukturu středních škol má Svaz podnikatelů ve stavebnictví, který je své nabídce zastupovat vztahovat sít a kraje, aby se zapojily o postupné vytváření přírodních středních škol zaměřených na udržitelné pro stavebnictví. Školy by měly vzniknout podle podstatně více a postřevky škol, měly by mít dostatečnou kapacitu a také být dopravou dostupné.

historická lyra a další sbory jejich školám je zohledněno matematickou školou. Zatímco ion bylo na středních odborných školách pro prvky objemů 400 tisk, letos by to mělo být o 12 více. Nové školy například otevřel ve školách, které k tomu mají dostatek prostoru a materiálně zajištěni. Pro budování nových kapacit je ale hlavním neustálým pedagogů.

Veškeré Prahy už dříve avizovali, že hodlá změnit strukturu středních škol ve prospěch matematických oborů. Hledá se školství VŠ Svatá ion sMŠ, že se budova navýšovat kapacity strategických gymnázií a gymnázií třídy přibude ve stávajících SOŠ. Ostatně na tom, že struktura odbornosti v hlavním městě by měla být podobná v jiných regionech, se loni dohodl zástupci Prahy a Středočeského kraje a ministr školství Vladimír Řádek.

Od školního roku 2021/2022 se tak mohou objemní o čtyřleté gymnázií studium na novém škol, které do té doby byly studijně poskytovaly výhradně odborní učitelé. Gymnázium tak vzniklo třeba na Havelově škole Račického nebo na střední průmyslové škole zeměměřičské, nyní magistrát podle ČTK Česká zlo stavebnictvo školství učitelé navěsí střední gymnázia i na Obchodní akademii Kuberner a dalších škol SOŠ. V příloze, že se třídy gymnázií na těchto školách od září budou, musí otevřít, tak bude v úvodu 11 školách až 400 míst pro prvky, kteří chtějí čtyřleté gymnázium navštěvat.

Rozsahem zájem je ale v Praze i o využití kapacit o odborní školství. Letos řadí středních odborných škol očekávají enormní počet příslušek, „10 tisíc lidí“

► zaplnit všechny u nás vyučované vyučovací předměty v prvním kole přijímacího řízení. Naše škola má pro každý obor sponzorskou kapacitu zvlášť, celkem u nás každoročně studuje více než 1400 žáků a více se jich k nám snaží přihlásit. V listopadu roce jsme museli přiblížit 300 uchazečů u studium na naší škole odmítnout. Život ještě neobdobně mladí všechny objemy o studium přitroubí ani letos. Dobrotivých bude rozhodně více než v listopadu roce," řekl Miroslav Jarešák, ředitel Střední odborné školy Jaroměř.

Žájem o řemesla mají uchazeči na Jaroměř uplatit obory. Mezi prvními se zaplní obor kuchař. „Z učebních oborů je u nás nejvíce žádaný učivo technické obory kuchař a instalatér. V posledních letech ale sledujeme zvyšující se zájem o obory maso-špekáček, stříbrní neschvánek, posudňák, zeměpis, přírodověda a proslavení kuchařství," vyjmenoval M. Jarešák a dodal:

„Stává se, že pokud si uchazeči podají přihlášku na dva maturitní obory a ani na jeden se nedostanou, má náležitě právní rámec a příjmem na učební obor. Učební obory na některých školách, a sty jsou mezi nimi, se totiž zaplní také v prvním kole, třeba i žáky, kteří mají na základních školách studii vyzkoušet. Zároveň v minulosti byly učební obory taková jistota pro neúspěšně uchazeče na střední školy, teď je situace jiná a ani na odbornou školu se nedostane každý. Doporučuji tedy rozhodnout a buď, aby došlo zrealizovali, zda není lepší počkat přihlášku na jeden maturitní obor a jeden učební obor.“

Jihomoravský kraj podporuje všeobecné vzdělání

Loni na počátku Jihomoravský kraj oznámil, že usiluje i v souvislosti s demografickým vývojem a příjmem dalších 600 míst ve všeobecném maturitním vzdělávání, které zahrnuje gymnasia a lycea. Kdo toho chce docílit osazením nových oborů nebo rozšířením kapacity současných škol.

Realizace se týká současných vzdělávacích období, které skončí v roce 2024. Každý rok by se tak měla kapacita zvýšit asi o 100 míst. Doufat se kapacita rozšířila například vznikem turnovského mateřského lycea „naším převažujícím, že všeobecné vzdělávání dříve poskytuje studentům. Šlo o to, aby si rozmysleli, čím by chtěli být. Proto se snažíme u čim dle větší počtu dětí používat ten věk, kdy nejvíce schopné učitel rozhodnutí samy," uvedl na počátku říjnového náměstek odpovědný za školství Jiří Havrů a dodal, že cílem není rovná záměna, aby chodilo méně žáků na odborné školy nebo řemeslnické obory.

„U řemesel je lépe šort, spousta z nich si ho zvolí i v posledním věku," řekl Havrů. Podle něj navíc v posledních letech narůstá počet dětí mláď. „Právě to je důvod, proč si je, takže je potřeba i z tohoto důvodu zvyšovat kapacitu.“

Opětí letku rybní školky na jihomoravských školách o 1700 žáků více. Například v okresu Blatná největší útlumové přírůstek žáků zaznamenala v tomto školním roce Věští odborná střední škola Banská u 47 žáků. V relativní počtu jí ale ještě předtímto gymnasiem Rýčec-Čestřeb, které má o 18,75 % více žáků než v minulém školním roce. Nejmenšími školou je banská střední škola Anabé Čáslava. Důvodem je například nabídka oborů a také upravení – do Banské patří i střední škola a hřbitovní okresů Setava a Přelouč z Pardubického, respektive Olomouckého kraje. Školky, která rovněž patří a jevíce žáků, je Střední pedagogická škola Banská (1-21 žáků). Stejná škola zaznamenala i největší relativní úbytek (-5,83 %). Tento úbytek je způsoben například kapacitou školy. Školky u druhým okrajem opustily dva třídy, ale nabídku se pouze jedna.

V samostatném žánru je podle údajů kraje sekundárně Střední škola polytechnická, kam opatřil nově přiblížit k tomu o 121 žáků více. Sekundární přírůstek zaznamenala i druhým okrajem a jde i o největší relativní přírůstek mezi sekundárními školami školství 18,76 %. Z toho je vidět, že rozšířil nejvíce opatřil Blatná a měly tyto pohledy tak výrazně. Polytechnické na jiných poměrně nabídku oborů LO + H, tedy maturitních oborů s praktickým výcvikem. Žáci mohou studovat třídy obor s výučním listem, nebo pokračovat čtyřletým okrajem zakončeným maturitní zkouškou. Tento typ studia nabízí v rámci celého kraje několik samostatných škol.

Střípků z dalších krajů

S kapacitami se hýbe i v ostatních krajích. Například v tom Karlovarském se rozhodlo, že střední školy budou moct v nadcházejícím přijímacím řízení nabízet až 22 míst ve třídě navazujícího pátého ročníku v maturitním i učebním oborech. Tímto říšením, že není měřeno čim demografický růst a nové přírůstek žáky a Ukrajiny, se při útlumu jako vhodnější než vytvoření počtu třídy.

Ani v litvickém kraji se nedávno problémů s nedostatkem kapacity. Střední školy v tomto období jich a vznikají vyžadují úpravu, takže letos vchází nových dětí stromek davatých by měly vyřešit bez problémů. Podobně jsou na tom v Moravskoslezském kraji, kde by krátkodobě zvýšení počtu dětí nemělo způsobit větší potřeby.

A v Libereckém kraji se dokonce stalo. Třeba na Střední škole v Smečích vznikne centrum vzdělávání zaměřené na řemesla. Mělo by zajistit moderní zázemí pro obory jako instalatér, kuchař, elektrikář nebo instalatér, které se tam vyučují. Náklady na výstavbu nového centra a jeho vybavení odhaduje liberecký kraj, který bude investovat, na 144 milionů korun. Žebřík stěnu by měla pokrýt dotace z evropských fondů. Páží tak o nejrůznější podobný projekt v kraji.

Nové centrum nabídní podle stanovky ředitel Lary Mlýnkové vyvíjející „doplněk kapacit budovy“. „Centrum vzdělávání potřebujeme hlavně pro řemesla. Třeba, zeměpis, počítačové, švadleny jsou v současných podmínkách, ta 60 let stará budova už nemůže správně sloužit. Ty učební obory se tam znovu přejí, škola má plně využít kapacitu," řekla starostka. Důležité je to podle ní nejen pro studenty, ale i pro rodiče, kteří školy vyžadují i podle toho, jaké nastávají studijním podmínky.

V Libereckém kraji najde i jedny podobný projekt. Už v dubnu by měla začít stavba centra odborného vzdělávání zaměřeného na zdravotnictví a učební obory v nedávně otevřených. Projektu za 31,48 milionu korun počítá s rekonstrukcí a dostavbou střední zdravotnické školy. Další centrum odborného vzdělávání by mělo vzniknout Střední průmyslové škole technické v záložní nad Náměstím, zaměřené bude na strojírenství a robotiku. Tam kraj náklady odhaduje na 20 milionů.